

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: birgitta.fors.almassidou@regeringskansliet.se

Stockholm 18 oktober 2024

Remiss – Förbättrade ränteavdragsregler för företag (SOU 2024:37) (Fi2024/01268)

FAR har erbjudits tillfälle att yttra sig över finansdepartementets remiss *Förbättrade ränteavdragsregler för företag (SOU 2024:37) (Fi2024/01268)*. FAR vill med anledning av detta anföra följande.

FAR:s generella ställningstagande

Redan när den lagstiftning som utredningen haft i uppdrag att se över infördes uttalade regeringen att den skulle utvärderas inom några år utifrån att reglerna bland annat ska vara konkurrenskraftiga och förutsägbara. Utredningen föreslår ett antal förenklingar och förbättringar såsom förenklad beräkning av avdragsunderlaget, koncernutjämning, borttagande av tidsgränsen för rullning av negativa räntenetton och höjt takbelopp i förenklingsregeln med en möjlighet till koncernkvittning innan regeln tillämpas. FAR tillstyrker förslaget och anser det angeläget att de bärande delarna av utredningens förslag genomförs.

Även om FAR är positiv till förslaget sett som en helhet, vill man framföra synpunkter på förslaget enligt nedan, som kan övervägas i det fortsatta beredningsarbetet.

De generella ränteavdragsreglerna

Räntedefinitionen

Efter en analys av rättspraxis har utredningen kommit fram till att det inte finns skäl som motiverar några större förändringar av räntedefinitionen i 24 kap. inkomstskattelagen. Enligt FAR:s erfarenhet finns flera tillämpningsproblem och det är relativt vanligt att företag och Skatteverket har olika uppfattning om vad som ska anses vara ränta enligt ifrågavarande regelverk, exempelvis vad avser ombudskostnader hänförliga till överenskommelser om ett kreditavtal. I sammanhanget kan också lyftas fram den tolkning Skatteverket gör i ett ställningstagande 2022-11-17 angående så kallad ”credit rating cost” och liknande tredjemanskostnader. Även om det ännu inte finns några prejudicerande avgöranden på området är det önskvärt att lagstiftaren klargör vilka utgifter som ska anses vara ränta

enligt de generella ränteavdragsreglerna. FAR saknar redan i utredningsdirektivet dessa frågeställningar.

Valutasäkring

Som utredningen konstaterar, vilket vitsordas i bilaga 4 i betänkandet, finns många olika tillämpningsproblem med såväl säkringsbestämmelsen i 14 kap. 8 § som 24 kap. 4 § inkomstskattelagen. Det har sin grund i att den förstnämnda regeln bland annat blivit omodern och att den sistnämnda regeln är otydligt utformad. Detta ger upphov till stora tillämpningsproblem varför reglerna idag är rättsosäkra för många företag. Mot bakgrund av den allt större internationaliseringen inom det svenska näringslivet är det otillfredsställande med denna osäkerhet som dessutom ger upphov till en rättsosäker tillämpning. Som utredningen anger är det angeläget med en större översyn av dessa regler. FAR har förståelse för att det inte funnits utrymme inom ram för ifrågavarande utredning att även på detta område göra en bredare översyn, men anser att det alltjämt är angeläget med en sådan översyn av reglerna.

Beräkningsmetoden

De generella ränteavdragsreglerna som gäller idag är i många avseende mycket svårtillämpade. Skälet till detta är att beräkningen sker för varje skattskyldig för sig samtidigt som det finns en integration med både reglerna om koncernbidrag och underskott. FAR är därför mycket positiv till den nya beräkningsmetod som föreslås. Den leder till väsentliga förenklingar för både stora och små koncerner och leder till ökad förutsebarhet. En annan viktig förenkling är naturligtvis höjningen av beloppsgränsen för den så kallade förenklingsregeln, som innebär att många företag och koncerner inte behöver göra fullständiga beräkningar.

Handels- och kommanditbolag

Utredningen bedömer det som praktiskt svårt och förenat med risker för skatteundandragande om även handelsbolag som helägda av andra företag i koncernen ska ingå i beräkningsenheten. FAR håller med utredningen i att det materiellt sett är motiverat att helägda handelsbolag ska ingå, främst utifrån principen om skatteneutralitet men även av företagsekonomiska skäl. FAR är inte övertygad om den argumentation som utredningen gör angående eventuella risker med att låta handelsbolag som är helägda inom koncernen ingå i beräkningsenheten.

För närvarande finns många särskilda undantag i inkomstskattelagen som gäller handelsbolag, exempelvis är inte reglerna i 23 kap. inkomstskattelagen om underprisöverlåtelser tillämpliga. FAR menar att det kan finnas anledning att se över problematiken för de koncerner som av historiska skäl har handelsbolag i sin organisationsstruktur och anser på motsvarande sätt som Företagsskattkommittén (SOU 2014:40) att lagstiftaren skulle överväga att under en begränsad tidsperiod underlåta uttagsbeskattning för de koncerner som har handelsbolag men önskar överföra den verksamheten till ett annat koncernbolag.

Utgjämning av räntenetto över tid

FAR delar utredningens förslag om att de inte ska finnas någon borte tidsgräns för när negativt räntenetto kan nyttjas av koncernen. Företagen kommer härigenom att bli mindre känsliga för konjunkturförändringar och förändrade räntelägen vilket också underlättar för nystartade verksamheter och större investeringar.

Med tanke på att såväl räntorna som företagens resultat kan variera väsentligt mellan olika år skulle det med fördel kunna införas en möjlighet till rullning även av outnyttjat avdragsutrymme.

FAR är däremot negativ till att kvarstående negativa räntenetton alltjämt ska upphöra vid sådana ägarförändringar som innebär att ett företag får ett bestämmande inflytande över ett annat företag. Detta försvårar bland annat nödvändiga omstruktureringar och rationaliseringar i näringslivet. FAR anser att i det fall det ska finnas en begränsningsregel kan den i stället utformas med 40 kap 17 a § inkomstskattelagen som förebild.

FAR kan konstatera att regeringen lämnat ett förslag om begränsade förändringar i reglerna i 40 kap. inkomstskattelagen om underskott. I sitt remissvar avseende detta förslag framförde FAR att det finns ett behov av en allmän översyn av reglerna om underskott vid ägarförändringar. Om regeringen vidhåller att negativa räntenetton ska begränsas vid ägarförändringar på det sätt som föreslås kan dessa regler lämpligen inkluderas i en bredare översyn av reglerna om underskott.

Infrastrukturundantag

I direktivet mot skatteundandraganden finns en möjlighet att undanta ränteutgifter hänförliga till lån som finansierar vissa infrastrukturprojekt från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna, ett så kallat infrastrukturundantag. Likt tidigare remissvar, den 26 september 2017 i förhållande till promemorian *Nya skatteregler för företagssektorn* Fi2017/02752/S1, ställer sig FAR alltjämt positiv till att ett undantag för infrastrukturprojekt införs. FAR kan konstatera att cirka två tredjedelar av EU-länderna infört ett sådant undantag och FAR ser inget behov av att Sverige inför snävare regler än vad direktivet kräver i jämförelse med det förslag som nu lagts fram i betänkandet. Även om det kan finnas en begränsning inom ramen för reglerna om statsstöd torde det vara möjligt att innefatta olika infrastruktursatsningar, OPS-projekt och kraftnätsprojekt utan att konkurrensvillkoren inom näringslivet rubbas. Givet att företag som beviljas ett undantag från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i princip ska behandlas så som ett fristående bolag enligt betänkandet är utrymmet för att bedriva annan verksamhet mycket begränsat.

Processuella frågor

FAR kan konstatera att förslaget om en enda beräkningsenhet där flera företag ingår ställer nya krav ur ett tillämpningsperspektiv, exempelvis kring den processuella tillämpningen av reglerna. Både uppgiftsskyldigheten och konsekvenser vid omprövningar kräver en hög grad av samverkan inom beräkningsenheter. FAR bedömer att det ur ett förutsebarhetsperspektiv finns behov att det tydligt framgår vilka företag i en beräkningsenhet som kommer påverkas vid omprövningar som leder till att avdrag inte ska medges. Det är också viktigt att arbetet inom Skatteverket är samordnat om det berör

flera företag inom en koncern. Även om det finns behov av vissa förtydliganden är det FAR:s uppfattning att fördelarna med förslaget om en gemensam beräkningsenhet klart överstiger eventuella processuella frågetecken.

De riktade ränteavdragsreglerna

Bakgrund

De nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 18 och 19 §§ inkomstskattelagen har av Högsta förvaltningsdomstolen befunnits vara i strid med etableringsfriheten i artikel 49 och 54 i EUF-fördraget till följd av EU-domstolens avgörande i förhandsbeskedet *C-484/19, Lexel* (fortsättningsvis *Lexel-målet*) varför reglerna inte får tillämpas i vissa situationer. Utredningens uppdrag har varit att föreslå ändringar i nuvarande riktade ränteavdragsbegränsningsregler så att reglerna är förenliga med EU-rätten. FAR anser att det kan ifrågasättas om det överhuvudtaget finns ett behov av riktade ränteavdragsbegränsningsregler när ränteavdrag redan begränsas enligt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Även inom tillämpningen av tilläggsskattelagen finns generella avdragsbegränsningar för räntekostnader. Det remitterade förslaget är i många delar synnerligen komplicerat och innehåller flera undantag från undantag och inbegriper många svåra bedömningsfrågor vilket gör att nyttan av regelverket kan ifrågasättas. Vidare kommer det principiella avdragsförbud som föreslås för ränteavdrag avseende ränta på interna lån som finansierar interna andelsförvärv på ett allvarligt sätt förhindra ränteavdrag på helt affärsmässiga lån. De undantag som föreslås från avdragsförbudet är långt ifrån tillräckliga för att normal affärsverksamhet inte ska drabbas på ett negativt sätt. Det är också enligt FAR:s bedömning tveksamt om utredningens förslag i sin helhet faktiskt är förenlig med unionsrätten.

Enligt FAR:s bedömning vore det lämpligare att begränsa de riktade ränteavdragsbegränsningsreglernas tillämpningsområde till situationer där ränteavdrag kan nekas med hänvisning till den unionsrättsliga missbruksprincipen, det vill säga vid rent konstlade upplägg. Detta hade medfört en enklare lagstiftning och det hade inte rått någon tvekan om regelns förenlighet med unionsrätten, se EU-domstolens dom i *X BV den 4 oktober 2024 (C-585/22) ECLI:EU:C:2024:238*.

Undantagsregeln i 24 kap. 18 a § inkomstskattelagen

Vad avser skulder som finansierar annat än interna förvärv av delägarätter, det vill säga skulder som enligt nuvarande regler ska prövas i förhållande till 24 kap. 18 § inkomstskattelagen men inte enligt 24 kap. 19 § inkomstskattelagen, så anser utredningen att grunderna i det nuvarande systemet bör behållas. Däremot ska de situationer där regelverket inte får tillämpas eftersom en tillämpning enligt praxis skulle vara i strid med etableringsfriheten inom unionsrätten undantas från tillämpningsområdet för 24 kap. 18 § andra stycket inkomstskattelagen (undantagsregeln). Utredningen uttrycker att förslaget i praktiken blir en slags minimilösning där regeln anpassas så att dess innehåll motsvarar det faktiska tillämpningsområdet efter EU-domstolens dom i *Lexel-målet*. Vidare talar enligt utredningens bedömning både syftet med de svenska riktade ränteavdragsreglerna och det krav på inflytande som uppställs för att tillämpa reglerna starkt för att det är enbart etableringsfriheten som blir aktuell att pröva reglerna mot.

Enligt FAR kan det inte anses klarlagt att reglerna inte skulle kunna prövas även utifrån den fria rörligheten för kapital i artikel 63 i EUF-fördraget. Detta eftersom regelverket har tillämpats i situationer där långgivaren haft så låg ägarandel i låntagaren som en halv procent. Något vägledande avgörande från Högsta förvaltningsdomstolen eller EU-domstolen om att reglerna inte skulle kunna prövas även utifrån rätten till fria kapitalrörelser finns inte. Mot denna bakgrund anser FAR att även de föreslagna nya reglerna riskerar att vara i strid med unionsrätten eftersom de undantag från undantagsregeln som föreslås enbart tar sikte på situationer där det hade varit i konflikt med etableringsfriheten att neka ränteavdrag.

FAR noterar också att i den nya föreslagna paragrafen finns ett undantag från det föreslagna undantaget från undantagsregeln. Enligt detta undantag i 24 kap. 18 § a tredje stycket inkomstskattelagen ska undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket inkomstskattelagen tillämpas trots att låntagaren och långgivaren omfattas av reglerna om koncernbidrag, eller hade omfattats om båda företagen varit svenska, om den inkomst som motsvarar ränteutgiften skulle ha medfört ett överskott hos den som faktiskt har rätt till inkomsten till följd av en koncernbidragsspärr enligt 40 kap. 18–19 §§ inkomstskattelagen om den varit ett koncernbidrag. Av kommentaren till regleringen framgår att i en gränsöverskridande lånesituation blir detta en fiktiv prövning, utifrån vad som hade gället enligt 35 kap. IL om företaget varit svenskt.

Enligt FAR leder denna föreslagna reglering till att reglerna blir orimligt komplicerade. Vidare är det inte prövat, vare sig av EU-domstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen att frågan om eventuella ”fiktiva” koncernbidragsspärrar mellan långgivare och låntagare vid ett gränsöverskridande lån skulle ha någon relevans för frågan om det vore i strid med unionsrätten att neka ränteavdrag. När EU-domstolen 2021 i *Lexel-målet* prövade om undantagsregeln i 2013 år riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna var förenlig med etableringsfriheten var regeln de facto tillämpliga även avseende lån mellan svenska koncernföretag. Undantagsregeln och övriga regler var alltså inte – precis som gäller enligt nuvarande regler – begränsade till att tillämpas enbart avseende gränsöverskridande lån. Trots detta var den bedömning som gjordes av EU-domstolen gällande 2013 års undantagsregel, och som senare gjorts av Högsta förvaltningsdomstolen avseende nuvarande riktade ränteavdragsbegränsningsregler, att reglerna innebär en inskränkning av etableringsfriheten som inte kan motiveras om de tillämpas på räntebetalningar till bolag i andra medlemsstater i situationer då de inblandade bolagen skulle ha omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag om båda bolagen hade varit svenska (*Lexel-målet* och *HFD 2021 not. 10, HFD 2021 ref 68 samt HFD 2024 ref 6*).

Något uttalande eller resonemang om att rätten till fri etablering skulle begränsas i de fall ränta skulle nekas vid lån från utländsk långgivare hemmahörande inom EES (med gemensamt moderbolag med låntagaren som hör hemma i ESS) för det fall en koncernbidragsspärr hade förelegat mellan företagen om båda företagen varit svenska har inte gjorts. Den slutsatsen som dragits av EU-domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen är att reglerna innebär en inskränkning av etableringsfriheten som inte kan motiveras om den tillämpas på räntebetalningar till bolag i andra medlemsstater i situationer då de inblandade bolagen skulle ha omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag.

Frågan om några koncernbidragsspärrar finns eller skulle ha funnits mellan långgivaren (den som faktiskt har rätt till inkomsten) om båda bolagen hade varit svenska har som sagt inte berörts i relevant praxis. Mot denna bakgrund anser FAR att det är tveksamt om det föreslagna tredje stycket i 24 kap. 18 a § inkomstskattelagen är förenligt med unionsrätten. Detta gäller särskilt då den grundläggande regeln, undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket inkomstskattelagen inte har ändrats sedan Högsta förvaltningsdomstolens bedömning av regelns förenlighet med unionsrätten i *HFD 2021 ref. 68*.

Även den nu beskrivna problematiken visar att reglerna blir komplicerade och svårtillämpade, varför en anpassning till enbart konstlade arrangemang skulle vara att föredra.

Interna skulder som finansierar interna förvärv

Mekanisk tillämpning av förvärvsregeln

Enligt de nuvarande riktade ränteavdragbegränsningsreglerna är kraven för att medges ränteavdrag för interna skulder som avser interna aktieförvärv hårdare än för skulder som avser andra finansieringsbehov. Rätten till ränteavdrag för sådana lån regleras i 24 kap. 19 § inkomstskattelagen, den så kallade förvärvsregeln. För att ränteavdrag ska medges avseende sådana skulder krävs – förutom att grundläggande förutsättningar för avdrag i 24 kap. 18 § inkomstskattelagen är uppfyllda – att förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat.

Utredningen gör bedömningen att i syfte förhindra erosion av skattebasen finns ett behov av att begränsa ränteavdrag för skulder som finansierar interna aktieförvärv. Tillämpningsområdet för förvärvsregeln skulle bli alltför snävt om denna regel begränsade ränteavdrag endast till de situationer där koncernbidrag inte kan utbytas mellan långgivare och låntagare eller hade kunnat utbytas om båda bolagen var svenska aktiebolag. Mot denna bakgrund föreslår utredningen en mekanisk förvärvsregel. Kravet på att en skatteförmån ska uppkomma för intressegemenskapen för regelns tillämpning föreslås därför tas bort.

Utredningen föreslår att företag inte få dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i samma intressegemenskap (internt lån) om skulden uppstått till följd av ett förvärv av en delägar rätt från ett annat företag i intressegemenskapen (internt förvärv). Två undantag föreslås från regelns tillämpning. Det första undantaget överensstämmer med vad som har bedömts vara affärsmässiga förvärv enligt nuvarande praxis från Högsta förvaltningsdomstolen. När förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett förvärv från någon utanför intressegemenskapen (externt förvärv) ska avdrag medges. Enligt det andra undantaget föreslås att avdrag för ränta på skulder ska medges om skulden uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen och där skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

FAR anser att den föreslagna mekaniska förvärvsregeln är alltför omfattande och att den avsevärt försvårar möjligheten till ränteavdrag på helt affärsmässiga interna lån. Företagens möjlighet att få till stånd nödvändig refinansiering begränsas också på ett mycket negativt sätt. Detta gäller för affärsverksamhet i stort och inte minst för fastighetssektorn. Om regeln ska införas, vilket FAR ställer

sig mycket tveksamt till, måste de undantag som föreslås till regeln utökas avsevärt för att inte normal affärsverksamhet ska begränsas i alltför hög omfattning. Bland annat måste det bli möjligt för företag att få göra avdrag på interna skulder som finansierar interna förvärv när skuldsättningen uppkommer i ett led för koncernen att erhålla extern finansiering.

Tillfällig finansiering av interna förvärv som ersätts av interna lån, utvidgning av regelns omfattning

Utöver att förvärvsregeln föreslås ha en mekanisk tillämpning utökas dess tillämpningsområde i förhållande till nuvarande regler. Enligt nuvarande regler tillämpas förvärvsregeln även på interna skulder som har ersatt tillfälliga externa skulder som finansierar internt förvärv (24 kap. 19 § andra stycket inkomstskattelagen). Utredningen föreslår en utvidgning av tillämpningsområdet. Om ett internt förvärv tillfälligt finansieras med egna medel som därefter ersätts med en intern skuld bör den senare uppkomna interna skulden enligt förslaget anses avse förvärvet om den har ett direkt samband med förvärvet.

FAR ställer sig tveksam till behovet av denna utvidgning av förvärvsregeln och kan inte heller se att utredningen har lämnat något exempel på en situation som enligt utredningen borde omfattas av regelns utvidgade tillämpningsområde. Vidare anser FAR att föreslagen ordalydelse är tvetydig och behöver förtydligas. Det är självklart att interna skulder som ersätter externa skulder som finansierar interna förvärv uppkommer efter att det interna förvärvet har genomförts, det vill säga en sådan situation som första meningen i andra stycket är avsedd att täcka. Det som avses att regleras, vilket framgår av utredningens motivering, är att interna skulder som inte ersätter annan extern lånefinansiering men som har ett direkt samband med ett internt förvärv ska anses utgöra en skuld som avser ett internt förvärv enligt 24 kap. 19 § inkomstskattelagen.

FAR

Michael Johansson

Ordförande i FAR:s remissgrupp - Skatt